

Особливості функціонування та фінансового забезпечення регіональної інноваційної інфраструктури

Розглянуто особливості функціонування та фінансового забезпечення інноваційної інфраструктури регіонів. Визначено основні інструменти стимулювання та фінансування створення мережі нових елементів регіональної інноваційної інфраструктури.

інноваційна інфраструктура, регіональна інноваційна інфраструктура, венчурні компанії та фонди, технопарки, кластер, мегакластер

Постановка проблеми. Для ефективної реалізації стратегії інноваційного розвитку окремих територій суттєве значення має створення і розвиток регіональної інноваційної інфраструктури як невід'ємного елементу сприяння формуванню взаємозв'язків між виробниками інноваційного продукту та ринком виробників товарів та послуг, активізації інноваційних процесів у всіх сферах людської діяльності.

Розвиток інноваційної інфраструктури передбачає фінансове забезпечення створення та удосконалення діяльності існуючих інститутів, які надають фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні послуги в забезпеченні інноваційної діяльності.

Проте, процес фінансового забезпечення створення та функціонування інноваційної інфраструктури регіону є дуже складним, що спричинено низкою факторів:

- необхідністю значних обсягів інвестицій, які можуть бути акумульовані тільки за участі великої кількості інвесторів;
- наявністю великої кількості сторін, що беруть участь в процесі реалізації проекту;
- дією широкого спектру різноманітних ризиків, що супроводжують реалізацію капіталоємних проектів;
- високою організаційною складністю кожного проекту в цілому.

Невирішені частини проблеми. В Україні інноваційна інфраструктура є ще нерозвиненою, не охоплює всі ланки інноваційного процесу і не має системності у забезпеченні відповідними послугами у сфері інноваційної діяльності.

Основними проблемами функціонування та розвитку інноваційної інфраструктури в Україні є:

- недостатнє економічне стимулювання інноваційної діяльності та відсутність державної підтримки інноваційних структур;
- недосконала нормативно-правова база з питань розвитку інноваційної інфраструктури та трансферу технологій;
- несформованість загальнодержавної інфраструктури інформаційного забезпечення інноваційної діяльності;
- відсутність належного інвестування та венчурного фінансування для здійснення масштабних технологічних змін.

На сьогодні, перспективи інноваційного розвитку держави та регіонів визначаються також можливістю створення нових фінансових інститутів за участю держави та місцевої влади, а саме: спеціалізованих державних та регіональних фінансово-кредитних установ підтримки інновацій, державно-приватних венчурних фондів для інвестування інноваційної діяльності, спеціалізованих бізнес-інкубаторів та національної інформаційно-аналітичної комунікаційної мережі.

Цілі статті. Метою статті є вивчення та аналіз особливостей функціонування та фінансування інноваційної інфраструктури в державі та регіонах, для визначення найефективніших фінансових важелів стимулювання інноваційних процесів у регіоні, що сприятимуть розвитку мережі нових елементів інноваційної інфраструктури.

Виклад основного матеріалу.

Інноваційна інфраструктура - це сукупність організаційно-правових, технічних та інформаційних засобів та систем, необхідних для здійснення управління інноваціями.

У створенні правових, фінансових, організаційних та інших умов, що забезпечуватимуть сприятливий режим для функціонування інноваційних структур, важливу роль відіграє держава. Вона має законодавчо передбачити рівність усіх суб'єктів господарювання перед законом, здійснювати гнучку кредитну, податкову та митну політику.

Державною цільовою економічною програмою «Створення в Україні інноваційної інфраструктури на 2008–2012 роки», яка схвалена розпорядженням кабінету Міністрів України від 6 червня 2007 р. № 381-р., передбачено, що заходи щодо розвитку інноваційної інфраструктури здійснюватимуться за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інвестицій підприємств та організацій, грантів міжнародних організацій. Крім того, визначено, що оптимальним варіантом розв'язання наявних проблем є розвиток фінансової підсистеми інноваційної інфраструктури, що сприятиме забезпеченню фінансової підтримки інноваційної діяльності, особливо на початковому етапі впровадження інновацій, необхідність яких обумовлена високим комерційним ризиком інвестування в інноваційну сферу, необхідністю значних фінансових витрат, тривалим строком окупності інвестицій. Ефективне функціонування фінансово-економічної підсистеми інноваційної інфраструктури дасть змогу активно використовувати позабюджетні джерела коштів і одночасно передбачати пряму і непряму державну підтримку інноваційної діяльності.

Державна підтримка фінансового забезпечення інноваційної інфраструктури здійснюється також через:

- створення державних спеціалізованих інститутів розвитку та відповідної системи організації фінансових потоків із центру в регіони;
- активізацію інвестиційної складової бюджетної політики на державному та регіональному рівнях;
- трансформацію функцій держави із постачальника інфраструктурних послуг у партнера приватного підприємництва з фінансування інфраструктурних проектів.

Відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 22 травня 1996р. «Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів» (і змінами, внесеними згідно з Постановами КМ від 25.08.2004) основними джерелами фінансування інноваційних структур є:

- вклади учасників;
- бюджетне фінансування за умови виконання державного замовлення;
- кредити банків;
- інвестиції, в тому числі іноземні;

- прибуток від підприємницької діяльності інноваційної структури;
- випуск в обіг цінних паперів.

Вкладами учасників, що інвестують у інноваційну інфраструктуру, можуть бути будинки, споруди, обладнання та інші матеріальні цінності, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, а також майнові права (в тому числі на інтелектуальну власність), кошти (в тому числі в іноземній валюті) [1].

Як відомо, за фінансове забезпечення створення та ефективного функціонування інноваційної інфраструктури відповідальність несе держава. В той же час при використанні потенціалу приватного сектора для розробки інноваційних проектів ризик фінансування і здійснення масштабних нових розробок інфраструктури або ризик, що пов'язаний із відновленням та модернізацією існуючих об'єктів, може бути розподілений серед ключових акціонерів, включаючи фінансові установи, споживачів та державу. В результаті роль держави, як правило, зводиться до регулятивної і гарантуючої, і тільки в деяких випадках - до інвестиційної.

Заходи із створення інноваційних структур в Україні здійснюються як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях.

Регіональна інноваційна політика має вирішальне значення у вирішенні всіх питань при формуванні інноваційної інфраструктури. Сукупність наукових, дослідних, інноваційних, консультаційних організацій та окремих дослідників, науковців, консультантів повинні керуватися єдиною науково-технічною політикою регіону. Адміністрації регіонів мають активізувати свою роботу в напрямку створення керуючих, контролюючих та консультаційних систем, забезпечення зв'язку із суб'єктами та об'єктами науково-технічної діяльності. Адже саме створення ефективної інфраструктури та використання сучасних механізмів її фінансового забезпечення створить умови для ефективного функціонування механізму соціально-економічного розвитку регіону на основі інновацій.

Інноваційну інфраструктуру регіону слід розглядати як сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що розташовані на території регіону та надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо) з урахуванням особливостей інноваційних процесів на даній території та визначенням регіональних потреб і можливостей їх задоволення з метою підвищення інноваційної активності, створення сприятливого інвестиційного клімату та зростання якості життя населення регіону. Орієнтовну схему функціонування регіональної інноваційної інфраструктури зобразимо на рис. 1.

Для активного залучення ланки вищої освіти до інноваційної діяльності на базі одного з провідних вищих навчальних закладів кожного регіону України необхідно створити регіональний Міжвузівський центр високих технологій, який буде здійснювати заходи з популяризації науково-технічної та інноваційної діяльності всіх вищих навчальних закладів регіону та забезпечувати активізацію їх співпраці з іншими елементами інноваційної інфраструктури та безпосередньо з підприємствами регіону.

Оскільки інноваційний процес може бути ефективний тільки при наявності зв'язків між ключовими його учасниками - науковими організаціями та вузами, промисловістю, малим бізнесом з ціллю підтримки та стимулювання розвитку даних зв'язків, необхідним є створення особливого суб'єкта інноваційної інфраструктури, наприклад, Регіонального інноваційного центру. Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 травня 2007 року №255-р «Питання утворення регіональних центрів інноваційного розвитку» була прийнята пропозиція Державного агентства з інвестицій та інновацій щодо утворення регіональних центрів інноваційного розвитку як бюджетних установ з віднесенням їх до сфери управління Держінвестицій.

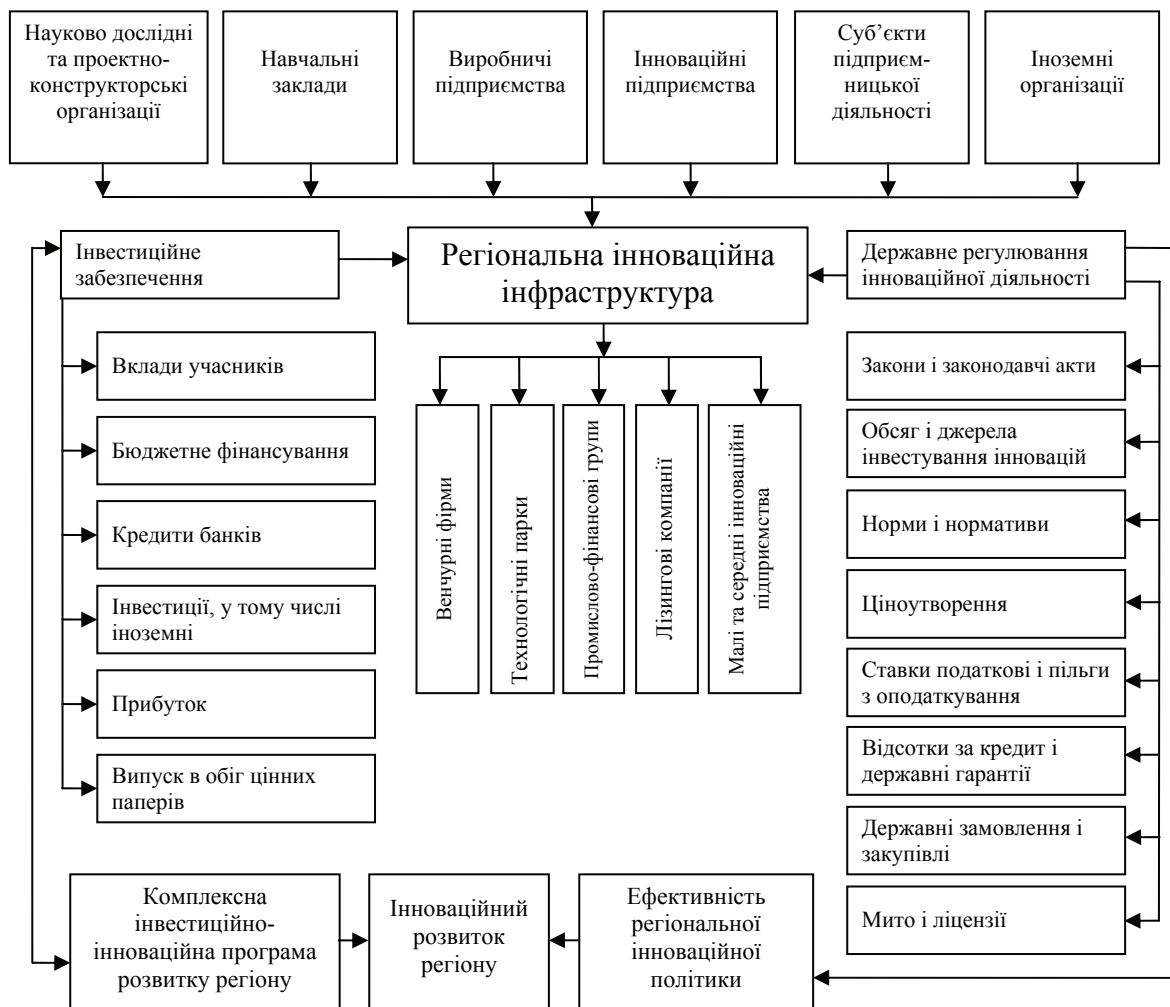

Рисунок 1 - Схема функціонування регіональної інноваційної інфраструктури

У рамках реалізації Державної цільової економічної програми «Створення в Україні інноваційної інфраструктури» на 2009-2013 роки за 2 роки в регіонах мають бути утворені 2 комунальні спеціалізовані небанківські інноваційні фінансово-кредитні установи та венчурний фонд інвестування інноваційної діяльності. Передбачається, що вони фінансуватимуться з різних джерел, у тому числі за рахунок міжнародного та внутрішнього венчурного капіталу. У розбудові зазначених інститутів важливу роль повинні відігравати місцеві органи влади.

З метою формування окремого джерела фінансової підтримки інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури слід створити у кожному з регіонів Фонд розвитку науки, інноваційної діяльності та інноваційної інфраструктури, джерелами наповнення якого можуть виступати кошти місцевого бюджету, позабюджетні джерела, власні кошти бізнесових структур, науково-дослідних організацій та інноваційних фірм.

Отож, важливою складовою інноваційної політики має стати формування нових організаційно-економічних структур, відпрацювання механізмів їх взаємодії та розробка нового порядку координації дій різноманітних суб'єктів інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Досвід розвинених країн свідчить, що ефективними є такі інноваційні структури, як державні інноваційні фінансово-кредитні установи, венчурні компанії та фонди, зони інтенсивного науково-технічного розвитку (технополіси), технологічні парки (технопарки), інноваційні центри (технологічні, регіональні, галузеві), інкубатори

(інноваційні, технологічні, інноваційного бізнесу), консалтингові (консультаційні) фірми та інші, які спеціалізуються на створенні сприятливих умов для ефективної діяльності інноваційних підприємств, що реалізують оригінальні науково-технічні ідеї. Вони також створюють і реалізують інноваційний продукт, але головне призначення таких структур - сприяння інноваційним підприємствам через надання їм у тимчасове користування виробничих площ, матеріально-технічної бази, інформаційних мереж, забезпечення дослідними приладами і устаткуванням та надання консультативної допомоги з широкого кола науково-технологічних, економічних і правових питань.

Зазначенні утворення формують організаційно-господарську інфраструктуру інноваційної діяльності, але до неї можна віднести також підприємства, організації та установи, що забезпечують інноваційну діяльність, виконуючи на замовлення інноваційних підприємств окремі специфічні роботи дослідно-експериментального та проектно-конструкторського характеру.

Сьогодні в Україні головним елементом інноваційної інфраструктури залишаються технологічні парки, оскільки вони безпосередньо створюють умови для об'єднання науково-технологічного потенціалу вищих навчальних закладів, наукових установ та технологічного потенціалу промислових підприємств, на базі яких відбувається виробниче впровадження наукоємних розробок, високих технологій, створення конкурентоспроможної на світових ринках продукції. Отже, розвиток технологічних парків має і в подальшому отримувати найбільше сприяння як на загальнодержавному рівні, так і від місцевих органів виконавчої влади.

В Україні технопарки можна поділити на три категорії:

- технопарки, які функціонують всередині спеціальних економічних зон і користуються податковими пільгами;
- технопарки, що створюються при вузах, без підтримки держави;
- технопарки, які відповідають вимогам Закону «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків», - Напівпровідникові технології і матеріали оптоелектроніки та сенсорна техніка, Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона, Інститут монокристалів [2].

Аналіз можливих джерел фінансування технопарків, виходячи з практики інших держав, свідчить, що важливе значення, особливо в період їх створення й становлення має пряма та опосередкована економічна й організаційна підтримка.

Так, до заходів прямого регулювання слід віднести: фінансування з державного та місцевого бюджетів; реалізацію державних і регіональних науково-технічних програм із розробки ключових видів наукомісткої продукції та високих технологій; розміщення державних замовлень на продукцію технопарків; надання спеціальних позик під конкретні науково-технологічні проекти, повернення яких передбачено лише в разі комерційного успіху нової продукції чи технології; фінансова підтримка нових пріоритетних виробництв.

Європейська модель технопарків базується, насамперед, на державних інвестиціях, дотаціях. Левову частку фінансування від держави отримують технопарки Великої Британії, Німеччини, Нідерландів (62-78%), Бельгії (майже 100%). Довготермінову програму «Технополіс» у Японії фінансує уряд цієї країни. Уряд Іспанії у 2001 році виділив 186 млн. дол. Для створення при провідних університетах країни нових технопарків [3].

Заслужують на увагу такі форми фінансування інноваційної інфраструктури, як надання урядом «посівних» коштів (seed money), паритетне фінансування в разі залучення до проекту створення технопарку чи бізнес-інкубатора додаткових коштів від приватного сектора.

Створення та функціонування технопарків, як правило, вписується у стратегію регіонального розвитку, й тому органи місцевої влади, підтримуючи ініціативу їхнього створення, можуть надавати на пільгових умовах чи безкоштовно земельні ділянки, старі будівлі під реконструкцію, частково або повністю фінансувати будівництво чи гарантувати позику, залучати на пайових засадах інших інвесторів.

Особливе значення для накопичення початкового капіталу технопарку має володіння будинками, спорудами, які здаються в оренду майбутнім його учасникам. Так, у Польщі 75% доходу бізнес-інкубатори отримують від оренди приміщень, площа яких складає в середньому майже 3 тис. м².

Позитивною є світова практика запровадження у технопарках системи прискореної амортизації обладнання, надання пільг з оподаткування прибутку, різних систем податкових знижок та пільгових кредитів. Загалом спеціалісти нараховують до 300 видів різноманітних пільг та заохочень, що застосовуються в подібних структурах [3].

Застосування такого роду пільг у практиці стимулювання діяльності об'єктів інноваційної інфраструктури в Україні сприятиме тому, що до коштів, які на першому етапі виділяються з державного чи місцевих бюджетів, досить швидко може приєднатися венчурний (ризиковий) капітал, кошти університетів та наукових центрів.

Фонди венчурного фінансування створюються з таких джерел:

- капіталу корпорацій;
- банківських кредитів;
- пенсійних фондів;
- особистих заощаджень громадян [4].

Заслуговує на увагу досвід венчурного фінансування новостворених малих інноваційних фірм в інкубаторах, особливо тих, що розташовані в межах технопарків. При цьому свої послуги венчурні фонди (інноваційні фонди ризикового капіталу) надають на умовах, що відрізняються від традиційного банківського кредитування. Вони скуповують більшу частку пакету акцій новостворюваної інноваційної фірми. Успішна діяльність останньої гарантує венчурному фонду багаторазове перевищення попередньо авансованої суми.

Венчурне фінансування не є позикою, це фінансування здійснюється в обмін на частку в акціонерному капіталі (з 5% до 50%) нових фірм. Таким чином венчурні інвестори не лише контролюють їхній розвиток, а й безпосередньо беруть участь в управлінні новими фірмами, приймаючи на себе частину ризику у випадку банкрутства останніх. Ризикове фінансування надає не лише капітал, а й управлінські навички, необхідні для початку діяльності фірми, її організації, що особливо важливо для України, оскільки більшість підприємств не мають досвіду в цій сфері [5].

Венчурне фінансування здійснюється поетапно, надання фінансових ресурсів для наступного етапу залежить від якості виконання попереднього.

Поєднання інтелектуального капіталу з капіталом вітчизняних підприємств, який осів у зарубіжних банках, міг би створити реальну базу для інтенсивного розвитку венчурного бізнесу в Україні. Для цього слід розробити методологічну та юридичну базу з питань венчурної діяльності в країні, зокрема, з питань захисту інтересів інвесторів, які вкладають капітал в розвиток інноваційної інфраструктури.

Окрім загальних вкладень в інфраструктуру технопарків та створення сприятливого для їхньої діяльності економічного середовища, чималі кошти необхідно виділяти для пільгового кредитування окремих проектів. Для цього доцільним є створення низки державних і недержавних фондів, банків, корпорацій, що надаватимуть для розробки й організації випуску наукомісткої продукції довготермінові кредити під пільговий відсоток.

Таким чином, поряд із коштами державного та місцевого бюджетів джерелами фінансування формування й функціонування інноваційних структур можуть бути:

- реінвестування коштів, нарахованих на спецрахунки учасників технопарків за умовами спеціального режиму їхньої інвестиційної й інноваційної діяльності;
- статутні та щорічні внески партнерів, розмір яких встановлюється залежно від масштабів участі у використанні результатів НДДКР;
- власні кошти науково-дослідних інститутів та вищих навчальних закладів при фінансуванні окремих проектів;
- кошти венчурних фондів;
- кредити комерційних банків (з цією метою слід встановити пільгове оподаткування доходів банку від інноваційного кредитування);
- фінансовий лізинг у вигляді оренди технопарками машин, устаткування, приладів, придбаних комерційними банками;
- емісія цінних паперів консорціумами, акціонерними товариствами, що створюються для управління технопарками;
- інвестиційні (інноваційні) фонди, до яких фізичні та юридичні особи, в т. ч. іноземні, перераховують через банківську систему свої кошти, що інвестуються в акції компанії (на суму коштів слід поширити податкові пільги шляхом звільнення від оподаткування дивідендів, що реінвестуються).

Одночасно з переліченими можливими джерелами фінансування важливе значення має державна підтримка технопарків у вигляді: спеціальних податкових, кредитних, цінкових, амортизаційних пільг; гарантій комерційних банків при наданні пільгових кредитів; створення державних інформаційних, консультативних та інших обслуговуючих служб та центрів; вільного доступу комерційних структур, які діють у межах технопарку, до патентів та устаткування, що перебувають у державній власності; надання безкоштовної допомоги у підготовці та перепідготовці кадрів, особливо менеджерів інноваційного бізнесу, менеджерів проектів; сприяння об'єднанню інноваційних структур регіонів та країни в асоціації тощо [3].

Необхідність формування ефективної регіональної соціально-економічної та науково-технічної політики, як важливого фактору прискорення економічного розвитку передбачає використання кластерної моделі розвитку регіонів, що базується на зв'язках, взаємодоповнюваності фірм та взаємозалежності між компаніями, які об'єднані в сітьову структуру для виробництва товарів, послуг та інновацій. Формування та розвиток регіональних кластерів є важливою конкурентною перевагою сучасної економіки, що забезпечує реальний синергетичний ефект. Виявлення потенціалу кластеризації регіону являється одним із завдань у системі підвищення конкурентоспроможності регіону, а саме спроможності його промисловості виробляти інновації та модернізовуватися.

Кластер є унікальною комбінацією фірм і організацій, які інформаційно та технологічно зв'язані між собою, географічно локалізовані, діяльність яких спрямована на розширення техніко-технологічних можливостей учасників та підвищення регіональної або галузевої конкурентоспроможності.

Кластери можуть бути створені в результаті взаємодії господарюючих суб'єктів регіонального рівня, які функціонують у споріднених секторах економіки. У деяких випадках кластери створюються на основі наукових центрів та установ або з прив'язкою до них. Учасниками кластерів можуть бути виробники та постачальники, інжинірингові та консалтингові фірми, науково-дослідні організації та вищі навчальні заклади, кредитні організації та банки, інфраструктура, адміністрації регіонів, професійні та громадські організації.

Основними цілями кластерів можна назвати захист інтересів окремої галузі економіки, певного регіону або інвесторів, підвищення продуктивності підприємств шляхом спільної підприємницької діяльності та, як наслідок, підвищення конкурентоздатності товарів та послуг шляхом інноваційного розвитку виробництва.

Потенціал взаємопов'язаних у кластері підприємств, установ, організацій, окремих осіб може перевищувати суму потенціалів кожного із складових окремо. Такий приріст є результатом співпраці і ефективного використання можливостей партнерів у довгостроковому періоді, поєднання кооперації та конкуренції. Додаткові переваги також виникають унаслідок передачі позитивного досвіду та зниження витрат, сумісного використання одних і тих же послуг та постачальників.

Механізм фінансового забезпечення створення кластеру має реалізовуватись наступними статтями:

- витрати на створення кластеру;
- витрати на розвиток інфраструктури та її підтримку;
- витрати на окремі проекти та програми кластеру.

Фінансування створення кластера може здійснюватися, як правило, на основі бюджетних ресурсів та інвестиційних засобів самих учасників кластера. Фінансування інфраструктури та окремих проектів у різних країнах та кластерах здійснюється як на основі змішаного фінансування - внески підприємств - учасників кластерів та бюджетного фінансування (Німеччина), так і за відсутності або з мінімальною участю бюджетних ресурсів (Великобританія).

Реально функціонуючі кластери мають надійні джерела фінансування та технічної підтримки як ззовні (у вигляді прямих інвестицій), так і внутрішні (за рахунок мобілізованих коштів амортизаційного фонду чи тимчасово вільних коштів партнерів). Концентрація компаній, що входять до кластеру, формує притягальну силу для залучення венчурного капіталу, прямих іноземних інвестицій. Із зростанням ефективності функціонування підприємств, які входять до кластера, перспективи отримати венчурні інвестиції із зовнішніх джерел розширюються.

Кластери, які мають інноваційне спрямування та потребують відповідного фінансування, є інвестиційно привабливими для всіх категорій інвесторів, тому що забезпечують найбільш вигідне розміщення інвестицій – в нову техніку та прогресивну технологію відповідно визначеним пріоритетам, що забезпечує найбільш високі прибутки на вкладений капітал.

Розвиток регіональних кластерів може бути одним із визначальних елементів політики розвитку інноваційного потенціалу Кіровоградської області, підвищення конкурентоспроможності підприємств регіону. В Кіровоградській області з її природно-кліматичними, сировинними та науковими ресурсами найбільш ефективною кластерна форма може бути у сферах високотехнологічного машинобудування; вугільної, гірничо-збагачувальної галузей, харчової, переробної промисловості, агропромислового виробництва.

У процесі створення, функціонування та підвищення конкурентоспроможності кластерів регіону визначальну роль мають відіграти бізнес, наукові організації, регіональні органи влади та інші зацікавлені сторони. Результат у цьому випадку буде досягатися за рахунок того, що на ринку високотехнологічної продукції почнуть конкурувати не окремі підприємства регіону, а регіональні науково-виробничі та промислові комплекси, які завдяки науково-виробничій та технологічній кооперації забезпечують скорочення трансакційних витрат (витрат укладання угод, інформаційних витрат, витрат специфікації та захисту прав власності, витрат здійснення розрахунків).

Для органів виконавчої влади області ефект від створення кластерів виражатиметься перш за все у активізації регіональної економіки, зростанні зайнятості,

збільшенні кількості платників податків та розширенні бази оподаткування, появі зручного механізму взаємозв'язку з бізнесом, зниженні залежності від окремих підприємств-монополістів. Кластери дозволять органам влади у регіоні точніше відслідковувати тенденції розвитку бізнесу, прогнозувати можливі шляхи змін у окремих секторах економіки, відкрити нові можливості для координації діяльності. Для бізнесу такі ефекти пов'язані з покращенням кадрового забезпечення, з підвищенням доступності інфраструктури для досліджень та розробок, розширенням можливостей для зниження витрат, успішного виходу на міжнародні ринки.

Результатом створення кластерів є структури, що можуть реагувати на потреби відповідних регіональних кластерів не тільки в частині підготовки кадрів, але і у розвитку науки і впровадженні її результатів, створенні інфраструктури, що забезпечить розвиток малого та середнього інноваційного підприємництва, фінансування, комерціалізацію та реалізацію в реальному секторі економіки Кіровоградської області перспективних наукових розробок.

Участь регіональних органів влади у створенні та розвитку особливо важлива на перших етапах формування кластерів та полягає у оцінці економічного потенціалу регіону, виборі найбільш перспективних кластерів, сприянні їх формуванню. В подальшому участь регіональної влади скорочується лише до стимулювання розвитку найбільш важливих кластерів.

Оскільки Кіровоградська область – аграрна, доцільною є організація, в першу чергу, агропромислового «мегакластера», що буде представлений у вигляді декількох кластерів, що засновані на виробництві та переробці зернових, цукрового буряка, насіння соняшнику та рапсу (рис. 2).

Рисунок 2 - Орієнтовна схема організації «мегакластера» у Кіровоградській області

В рамках даного «мегакластера» в подальшому можливим є розвиток виробництва та переробки плодів та овочів, а також кластер по виробництву та переробці м'яса.

Таким чином, кластерна форма організації підприємств, що працюють у пріоритетних сферах діяльності регіону та фінансова основа її створення має стати одним із пріоритетних напрямів фінансової стратегії інноваційного розвитку регіону.

Висновки й перспективи розвитку. Отже, розбудова регіональної інноваційної системи України передбачає, насамперед, розвиток комплексної інфраструктури підтримки інноваційних процесів шляхом створення системи інноваційних структур для забезпечення реалізації визначених пріоритетів інноваційної діяльності в регіоні.

У зв'язку з цим на загальнодержавному та регіональному рівнях слід здійснити комплекс заходів із фінансового, організаційно-економічного, правового забезпечення

створення та ефективного стимулювання інноваційних структур, що у своїй діяльності враховуватимуть особливості реалізації інноваційних процесів на даній території та будуть спрямовані на підвищення інноваційної активності, розвиток науково-технічного підприємництва та інноваційної діяльності, формування ринку науково-технічної продукції, ефективне використання мобілізованих фінансових засобів для забезпечення інноваційних процесів, створення сприятливого інвестиційного клімату та зростання якості життя населення регіону.

Список літератури

1. І.І. Цигилик, С.О. Кропельницька, О.І. Мозіль, І.Г. Ткачук Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – С. 63
2. Л. Лаврентів Аналіз альтернативних джерел фінансування інноваційної діяльності підприємства // Регіональна економіка. – 2004. - №3. – С. 245-250.
3. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник / О.І Волков, М.П.Денисенко, А.П. Гречан та ін.; Під ред. проф. О.І.Волкова, проф. М.П.Денисенка. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 960 с.
4. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник. Видання 3-є, вип. та доп. / За редакцією В.О. Василенко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 440 с.
5. Чабан В.Г. Складова інноваційної інфраструктури – венчурний капітал // Фінанси України. – 2005. - №4. – С. 34.
6. www.in.gov.ua.

Рассмотрены особенности функционирования и финансового обеспечения инновационной инфраструктуры регионов. Определены основные инструменты стимулирования и финансирования создания сети новых элементов региональной инновационной инфраструктуры.

The features of functioning and financial providing of innovative infrastructure of regions are considered. The basic instruments of stimulation and financing are certain networking new elements of regional innovative infrastructure.

УДК 658.114:005.7

О.В. Бедзай

ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського, Донецьк

Експертна діагностика ефективності корпоративного управління: сутнісний підхід

У статті розглядається доцільність застосування системи експертної діагностики для оцінки ступеню ефективності корпоративного управління. Вивчено сутність експертної діагностики, розглянуто її складові елементи.

ефективність, корпоративне управління, експертна діагностика, аналіз, діагноз

Проблема оцінки ефективності корпоративного управління в сучасний період зазнає все більшого значення і уваги вітчизняних вчених. Вивченню основних напрямків оцінки стану корпоративного управління присвячені труди таких вчених як, Воронкова А.Е., Коренев Е.М., Г.В. Назарова та ін. Однак, проблема виробки основних методичних підходів до оцінки ефективності корпоративного управління залишається відкритою.